

Kære dimittender, kære 9. klasse

Så nåede vi til jeres aller sidste dag på Th. Langs Skole. Vi står her i Lunden og mødes for sidste gang. Vi skal tage afsked med hinanden – I skal sige farvel til hinanden. Vi skal sige farvel til jer.

Det er der selvfølgelig rigtig mange følelser forbundet med. Følelserne stritter lidt i flere retninger. Der er jo glæden over, at eksamenerne er overstået, glæden over "friheden". Der er forventningens glæde - en "glæden sig" til det næste og til det nye, I skal til efter sommerferien. Og så selvfølgelig glæden sig bare til sommerferien. Måske er der også en lettelse, en lettelse over at være nået hertil, og at det er gået godt.

Men der også vemodighed, vemodighed over ikke at skulle se jer igen i morgen og på mandag- og efter sommerferien. I skal jo heller ikke se hinanden. Og det bliver til vemod, fordi vi kommer til at savne. Og det tror jeg altså, at vi alle kommer til at gøre. Kig lige godt på hinanden en sidste gang, send et smil til hinanden og tag det med ud i verden. Smil og glæde gør altid livet lettere og sjovere – også på jeres videre vej. Tag de gode venskaber med, som I har stiftet gennem barndomsårene og forsøg at holde kontakt med hinanden, når I nu flyver herfra i alle retninger.

Jeg har fulgt jer på sidelinjen de sidste 9 år – det vil sige siden 1. klasse, I har været på forskellige lejrskoler rundt i landet og på udveksling i Cesena, I har spillet adskillige teaterstykker for jeres forældre – og i 8. Klasse det store stykke for os alle sammen, I har rigtig mange minder I kan tage med her fra. I går skrev jeg jeres eksamensbeviser under. Det betyder, at nu er det slut. Jeg kunne se, at I har gjort det godt, og de fleste af jer har præsteret rigtig, rigtig flot. Flere censorer har sagt til mig, at vi her på skolen har nogle meget velforberejede og dygtige elever. Det var jer. Dejligt – tak for det. Jeg bliver altid så stolt, når der er nogle, der roser vores elever, vores lærere – og det vi står for som skole.

Jeg ved også fra jeres lærere, hvor dejligt det har været for dem netop at arbejde med jeres klasse. De har været så glade for jer.

I har i dagligdagen fyldt skolen med jeres gode humør – I har stået for en god stemning, I har givet plads til hinanden og taget jer af hinanden. Det har været en fornøjelse. Også selv om vi måtte over et lille bump her i løbet af 9. Klasse, hvor jeg jo var nødt til at snakke med rigtig mange af jer. Jeg synes i den sammenhæng, at både I og jeres forældre viste, hvor vigtigt det er netop at drage omsorg for

hinanden – at være åbne og ærlige, og at det er det, man kommer længst med. Og jeg er helt sikker på, at alle jer der var en del af det, men også de øvrige af jer lærte en hel masse af den situation.

Selv om der er mange følelser forbundet med at skulle sige farvel til jer i dag, så er det selvfølgelig med stor glæde, at jeg kan sige til lykke til jer – og held og lykke på jeres videre vej.

Til lykke til jer med jeres flotte prøveresultater og jeres afgangsbrev her fra Th. Langs Skole.

Et kapitel i jeres liv afsluttes her i dag, og i morgen starter et nyt. Vi der har fulgt jer gennem årene på Th. Langs Skole ønsker jer al mulig held og lykke på den fortsatte vej fremad i livet.

Til lykke og held og lykke siger vi. Men har I og vi egentlig nogensinde tænkt over, hvad vi mener, når vi bruger disse ord? Er det floskler, eller er der en dybere mening bag ordene? Og hvis der er en dybere mening og hensigt med udtrykkene, hvad dækker de så? Det har jeg tænkt lidt over og vil sige lidt til jer om i dag.

Lykke.

Et ganske almindeligt ord, som dog indeholder så umådelig meget. Lykke, hvad er det egentlig?

Det er vanskeligt, ja måske umuligt at give en klar definition på begrebet lykke, og det er heller ikke muligt at finde en entydig fortolkning af lykke. Lykke er vel i bund og grund noget individuelt, noget I hver især skal definere, noget som er forskelligt fra dag til dag, fra situation til situation og fra menneske til menneske.

Slår man op i fx Brøndums encyklopædi, gives der følgende definition på lykke:

"En tilstand vi leder efter uden at vide, hvad den indebærer, fordi den gode Gud ikke har skabt sprog til den.

En tilstand, vi håber på eller holder op med at håbe på.

Lykken er en luftform, der ikke kan isoleres."

Lykken er altså en tilstand, som vi enten bringes i eller selv bringer os i!

Det gælder om at få øje på lykken, mens den er der!

Den engelske digter Samuel Coleridge siger om lykken:

*Vor lykke her i livet
 er en mosaik
 af lutter smådele.
 Et kys, et nik,
 et venligt ord,
 et smil, der kommer fra hjertet.
 Disse utallige små tegn på,
 at andre synes om os
 og holder af os.*

For ham er lykke ikke et spørgsmål om at få flest mulige materielle goder, men et spørgsmål om at få øje på og opleve de utallige små ting i dagligdagen, der hver for sig eller tilsammen giver lykke. Ting, der ikke koster noget eller kan købes. Ting der er menneskelige og medmenneskelige. Et kys, et nik, et venligt ord, et smil, der kommer fra hjertet.

Lykke er at holde af og at blive holdt af!

I har alle oplevet den følelse af lykke, man kan have når et andet menneske holder af en. Lige gyldigt om det har været jeres forældre, jeres lærere, jeres venner eller måske den første forelskelse, så har I helt sikkert følt og mærket, hvordan I kan føle jer som i en rus af lykke. Det er en ubeskrivelig følelse, som kun kan opstå, fordi mennesker synes om hinanden, respekterer hinanden og holder af hinanden.

Lykke er at se det store i det små.

Jeg synes, at det kan være lidt anstrengende og svært, når nogle i dag tror, at lykke er:

At kunne gå gennem dagen med lutter medgang og uden problemer

At vinde i lotto

At vinde den næste fodboldkamp

Altid at få ret

At kunne og måtte gøre lige netop det, man gerne vil

At kunne leve et liv uden problemer!

Lykke opfattes og opleves vel egentlig kun, når man også undertiden oplever dens modsætning, ulykken og modgangen. Det kan være svært at acceptere, men kun ved, at der på en eller anden måde er balance i forholdet mellem ulykken og lykken, oplever vi den.

Balancen og modsætningerne får os til at få øje på lykken, der ellers let bliver noget selvfølgeligt, noget der bare er der, noget man ikke behøver at kæmpe for!

Lykken er der, hvis vi kan og vil få øje på den. I naturen, i de mange små ting i dagligdagen, i forholdet mellem os mennesker. Men vi skal gøre en indsats for at opleve den. Det er ikke noget, andre kan gøre for os, for jer, det kræver en indsats og en vilje fra hver enkelt.

Luk øjnene op og få øje på lykken. Den ligger måske lige foran jer, hvis I vil se den.

Jeg læste en gang en overskrift på en opgave til en afgangsprøve i dansk, der lød: Gør øjeblikket væsentligt.

Der var en illustration, der viste en ung fyr, der sad med en GPS i hånden, som stræbte efter lykken. Han prøvede at finde ud af, om det var penge, mærketøj, kærlighed, en guldmedalje eller måske hundredevis af facebookvenner, der kunne føre ham til lykken.

Billedet var fulgt af en artikel, der pegede på, at det vigtigste er at gribe livet her og nu. Carpe Diem. Grib dagen! Så kommer lykken.

Livet ER her og nu. Så find glæden i dét. I stedet for hele tiden at kigge på det, der er længere fremme og tro, at det er bedre.

Det betyder ikke, at I ikke skal stræbe efter noget. At I ikke skal gå efter dét, I drømmer om. Men I skal fylde jeres dage med liv og jeres liv med mening. I skal gribe dagen og glædes i mens. Række ud efter lykken.

Jeg kan rigtig godt lide formuleringen: "Gør øjeblikket væsentligt".

Der er nemlig ikke tale om, at man skal stable store mirakler på benene. Blot sørge for at øjeblikket bliver væsentlig for dig. Livet består af øjeblikke.

Hvis du gør øjeblikket væsentligt, bliver livet meningsfuldt. Og samtidig beskriver det en aktiv proces. Du skal selv sørge for at opsøge eller skabe de væsentlige

øjeblikke. Du er selv ansvarlig for at give dit liv mening.

Den danske filosof Søren Kierkegaard har sagt:

”Liljen på marken og fuglen under himlen. Deres liv leves af sig selv. Menneskelivet er forunderligt. Det er det eneste liv vi kender, som ikke lever sig selv. Det skal leves”

Hvor skal man egentlig søge efter mening og væsentlige øjeblikke? Jeg tror, at det allerbedste sted at lede er i fællesskabet mellem mennesker.

Hverken Coleridge eller fyren fra danskopgaven finder glæden ved penge eller en guldmedalje. Det er de små ting, der tæller, og det er vigtigt at have nogen at dele de små ting og glæden med. Betydningen findes ikke i tingene. Betydningen opstår i fællesskabet mellem mennesker, i troen på sig selv og i lysten til livet.

Det giver livet mening og gør øjeblikket væsentligt, når man deler det med andre. Tingene får en anden betydning, når man oplever det sammen. Måske er det også derfor, man har lyst til at skrive en facebookopdatering, lave en Snapchat eller opdatere sig på andre sociale medier, som I ved meget mere om end mig.

Man giver en lille personlig tanke eller oplevelse betydning ved at dele den med sine venner.

Altså kære 9. klasses elever. Find glæden, gør øjeblikket væsentligt, lev dit liv meningsfuldt. Så opleves lykken.

Jeg håber, at vi her på Th. Langs Skole har været med til at lære jer, hvad der er særlige og væsentlige øjeblikke.

Og jeg er faktisk ret sikker på, hvis jeg spurgte netop jer i jeres klasse, hvad der har betydet mest for jer på Th. Langs – at I blandt andet ville svare: Vores kammeratskab, fællesskabet, at der er en god stemning, og at der har været et gensidigt respektfuldt forhold mellem hinanden, det gælder både mellem børn og voksne.

Th. Langs Skole har været en rigtig stor del af jeres liv indtil videre, vi vil gerne være

et godt sted at være og et godt sted at lære, vi vil gerne gå gladere hjem, end da vi kom. Alt det får vi alle sammen opfyldt. Og det er jo blandt andet noget, I kan være med til at tage æren for. Sådant en skole skaber man nemlig kun, når de, der er en del af den, gerne vil fællesskabet og hinanden. Så tusinde tak for det.

I skal videre – I skal ud at begå jer i en meget mere kompleks hverdag end den, I har haft på Th. Langs. Vi har nu gennem mange år forsøgt at danne og at uddanne jer. I har udviklet kompetencer, som I kan bruge fremover, men både I og vi ved, at udviklingen skal fortsætte - helt til jeres dages ende! Vi håber på, at vi har givet jer det grundlag, der skal til, for at I kan udvikle jer videre i en fremtid, hvor I skal se jer selv som en del af en større udviklingsproces.

Det bliver næppe muligt at sigte mod en klar og entydig position i denne brogede verden, men hvis I har lært at sigte, er vores mål nået.

Tak for de mange dejlige timer, vi har haft sammen og tak fordi det lykkedes os sammen at opretholde en god balance mellem medgang og modgang mellem ulykke og lykke.

Også en stor tak til jer forældre.

Uden den store opbakning I har givet, og det samarbejde vi har haft, var vi ikke nået så langt.

Ikke bare for os her på skolen, men i særdeleshed for jeres børn, har det været vigtigt, at vi trak i samme retning. Resultaterne kan vi kun være tilfredse med.

Tak for lån af jeres dejlige børn - det dyrebareste I har, tak for samarbejdet og jeres tillid og tak for jeres engagement i jeres børns skolegang, det har været fantastisk.

Også tak til jer lærere for det store arbejde, I har ydet. Tak for jeres engagement og indsats. I og jeg kan også være stolte over det punktum, som sættes nu med denne dejlige 9. klasse, der skal dimittere.

Med disse ord, vil jeg ønske jer dimittender *til lykke og held og lykke* i fremtiden.

Vi vil glæde os til at følge med på sidelinjen. Vi vil glæde os til at få besøg af jer, og vi vil glæde os til at møde jer og høre om jeres videre færden, og vi vil glæde os til at høre om jeres utallige succeser.

Jeg synes at alle vi voksne skal rejse os op og udbringe et trefoldigt leve for de unge mennesker.

Tine juni 2017.